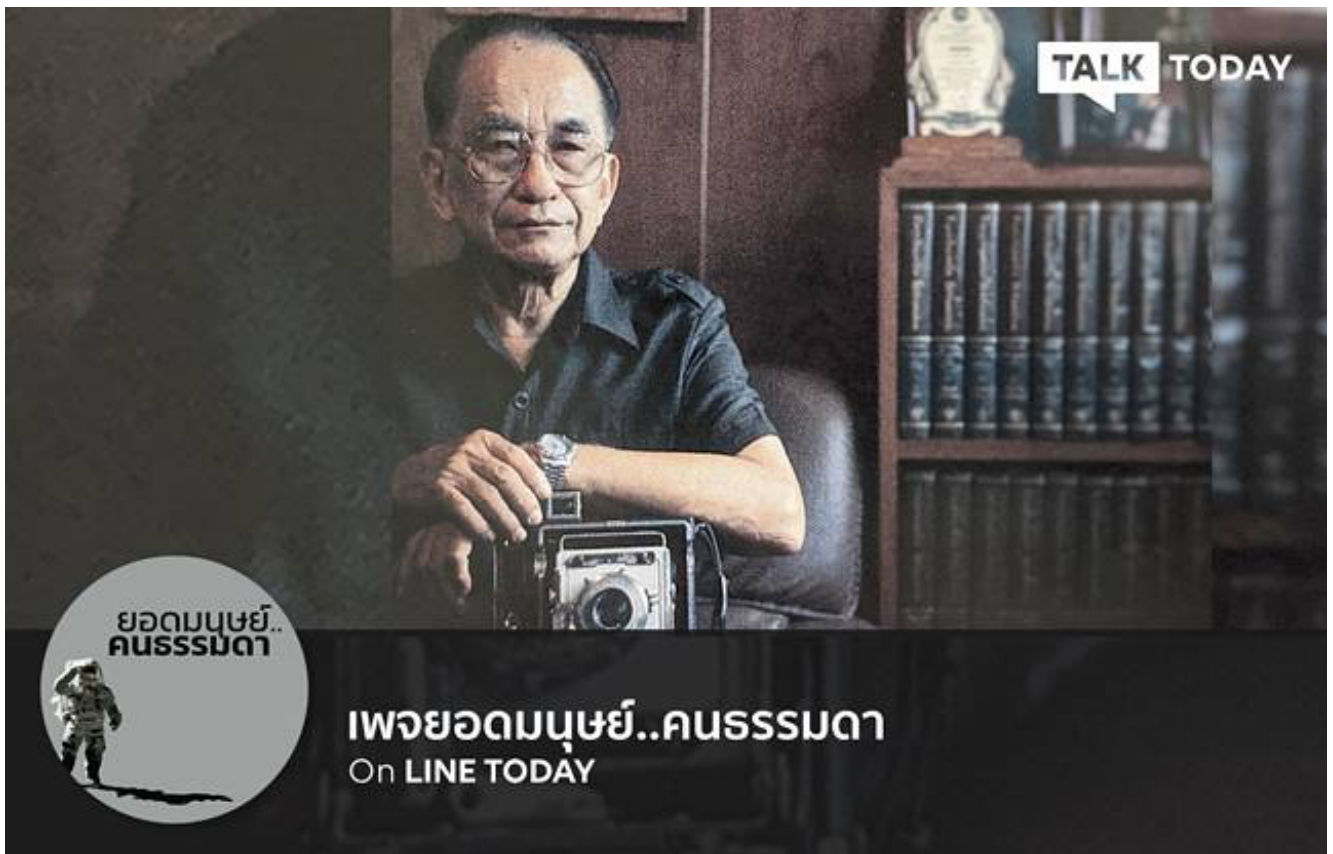

‘สรรพสิริ วิรัชศิริ’ นักข่าวผู้กล้า นำเสนอภาพ ‘6 ตุลาคม 2519’ - เพจยอดมนุษย์..คนธรรมดา

เพจยอดมนุษย์..คนธรรมดา

‘สรรพสิริ วิรัชศิริ’ | นักข่าวผู้กล้านำเสนอภาพ ‘6 ตุลาคม 2519’

หากไม่มีชายที่ชื่อ ‘สรรพสิริ วิรัชศิริ’ บางทีเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ที่คร่าชีวิตผู้คนร่วมร้อยอาจเป็นเพียงแค่ภาพรางๆ ที่รับรู้กันเฉพาะคนไม่กี่คน

แต่ด้วยจิตวิญญาณของนักข่าวที่วิคนแรก ทำให้อดีตนายใหญ่แห่งช่อง 9 ตัดสินใจนำเสนอเรื่องนี้เสนอสู่หน้าจอ แม้รู้ดีว่าสิ่งที่ต้องเผชิญต่อจากนั้นคืออะไร

เพราะสิ่งที่สรรพสิ่งให้ความสำคัญ ไม่ใช่ชื่อเสียง เงินทอง หรือ
เกียรติยศ แต่คือการรักษาจุดยืนของการเป็นหมาเฝ้าบ้าน ดัง
ประโยคที่เขาหมักนิยามตัวเอง

‘ผมเป็นคนข้าวคนหนึ่ง..ก็แค่นั้น’

ท่ามกลางกระแสที่สังคมตั้งคำถามถึงบทบาทของสื่อมวลชนไทย
ยอดมนุษย์..คนธรรมดา อยากพาทุกท่านไปเรียนรู้ถึงชีวิตของ
ตำนานคนข้าว ผู้บุกเบิกวงการโทรทัศน์ผู้นี้

-1-

คนยังคงยืนเด่น โดยทำท่าย

ภิญโญ ไตรสุริยธรรมา บรรณาธิการสำนักพิมพ์ Openbooks เคยเขียนว่า **“ถ้าจะมีใครสักคนที่เหมาะจะได้รับการนำภาพมาขึ้นปกและโปรยปกด้วยคำว่า ‘คนยังคงยืนเด่นโดยทำท่าย’ ..คนผู้นั้นเห็นจะหนีไม่พ้นคุณสรรพสิริ วิริยะศิริ”**

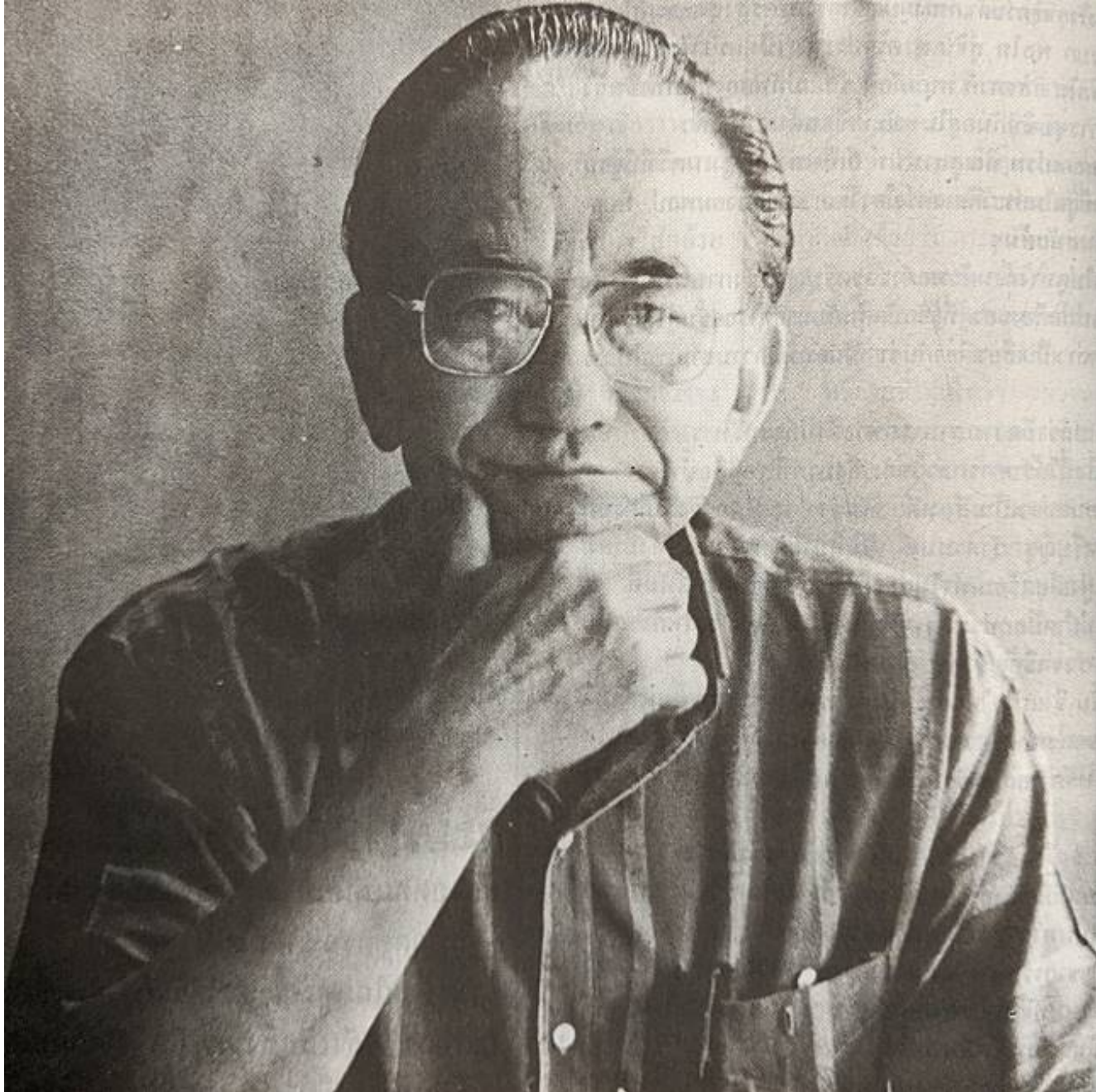
เพราะตลอดชีวิตการทำงาน เขาไม่เคยจ้านนต่อเรื่องไม่ถูกต้องต่อสู้กับผู้มีอิทธิพลที่พยายามใช้อำนาจแทรกแซงทุกวิถีทาง บิดเบือนการนำเสนอข่าวสาร

ในมุมของสรรพสิริ ข่าวนี้อาจหัวใจและศักดิ์ศรีของคนทำสื่อประชาชนจึงมีสิทธิรู้ความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม

ไม่แปลกเลยที่เหตุใดช่อง 9 ที่เขาเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด จึงเป็นสถานีโทรทัศน์เพียงช่องเดียวกล้า รายงานข่าว 6 ตุลาคม 2519

ความจริงแล้วก่อนเกิดเหตุการณ์นี้ สังคมไทยขัดแย้งรุนแรงเรื่อง อุดมการณ์ทางการเมือง มีการปะทะตามแนวชายแดนมาตลอด สรรพสิทธิติดตามทำข่าวมาอย่างต่อเนื่องกว่าสิบปี

หลังกลับมาอยู่ช่อง 9 เขาปฏิวัติการทำข่าวหลายอย่าง ใช้ **Walky talky** รายงานจากจุดเกิดเหตุได้ทันทีเพื่อข่าวที่รวดเร็ว หรือบางครั้งในพื้นที่ที่นักข่าวไม่กล้าไป เขาก็ลงไปทำข่าวเองโดยไม่เกรงกลัวอันตรายใดๆ

ปัญหา คือ คนไทยหลายคนเสพข่าวตามรสนิยม หากสัมภาษณ์คนที่ไม่ถูกใจก็มักถูกมองว่าเข้าข้างอีกฝ่าย เช่น ครั้งหนึ่งเขาเคยสัมภาษณ์ ไชแสง สุกใส อดีต ส.ส.ฝ่ายซ้ายชื่อดัง ซึ่งตำหนิรัฐบาลยุคนั้นว่าปล่อยให้น้ำท่วมภาคอีสาน จนโดนตั้งกรรมการสอบว่าฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์

บางวันก็มีคนส่งหรีดมาตำ หาวว่าเป็นฝ่ายซ้าย บ้างก็ชุดบรรพบุรุษมาโจมตีบอกว่าพ่อเป็นถึงราชเลขาของการของ รัชกาลที่ 5 แต่ทำไมลูกเป็นคอมมิวนิสต์ พอตกบ้ายก็มีอีกพวกมาตั้งกลุ่มโจมตี หาวว่าเป็นฝ่ายขวาตกขอบ สมุนทรราชย์

แต่เขาไม่เคยท้อ เพราะถือว่าทำหน้าที่สื่อมวลชนที่ต้องรักษาความเป็นกลาง

หากเรื่องที่เป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตของสรรพสิริเกิดขึ้น ในวันที่ 5 ตุลาคม 2519

วันนั้นเขาอยู่อัมพาง รายงานข่าวการสู้รบระหว่างทหารไทยกับผู้ก่อการร้าย เมื่อมีรายงานข่าวว่าเหตุการณ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไม่น่าไว้วางใจ เขาก็รีบตีรถกลับมายังสำนักงานทันที

การชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เกิดขึ้นหลังจากจอมพล ถนอม กิตติขจร อดีตนายกรัฐมนตรี ลักลอบกลับเข้าประเทศ สร้างความไม่พอใจแก่นิสิตนักศึกษาอย่างมาก ช่วงนั้นเองที่มีข่าวลือว่า ลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าครอบงำนักศึกษา จนเกิดกระแสชาพิฆาตซ้ายลุกลามไปทั่วกรุง

เข้ามิดของวันที่ 6 สรรพสิริส่งรถถ่ายทอดไปเตรียมรายงานข่าวที่อนุสาวรีย์ทหารอาสา

เหตุการณ์วันนั้นช่างน่าสะเทือนใจ นักศึกษาหลายคนถูกยิงเสียชีวิต มีคนนำเชือกมาผูกคอลากศพไปตามพื้นถนน บางศพถูกจับนั่งยางเผาจนเหลือแต่ซาก สรรพสิริรายงานข่าวเรื่องนี้ผ่านวิทยุอย่างละเอียด ด้วยหวังว่าสิ่งที่นำเสนอออกไป อาจบรรเทาความรุนแรง หรือลดปริมาณการนองเลือดได้

“มันเหมือนผู้ใหญ่กำลังรังแกเด็ก กำลังเขกหัวเด็กอยู่ แต่ไม่ใช่กำลังเขก เขาเขกด้วยลูกปืน ผมทนไม่ได้กับสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เพราะผมเป็นพวกเดียวกับเด็ก ไม่ใช่ผมมีเลือดเนื้อเชื้อไขธรรมศาสตร์ แต่เป็นเพราะผมคือสื่อมวลชน ”

“สำหรับผมข่าวต้องเป็นข่าว เมื่อมีการกระทำอะไรเกิดขึ้น

สื่อมวลชนต้องมีหน้าที่บอกให้คนอื่น ๆ ได้รับรู้ แล้วให้เขาใช้
วิจารณญาณเองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น ถูกหรือผิด นอกจากนั้น
การกระทำแบบนี้มันแรงเกินไป ผมจึงต้องออกมาทักท้วง ต้อง
เสนอข่าวออกไป”

หลังจากนั้น เขาก็นำภาพข่าวที่บันทึกไว้กลับมาตัดต่อที่ช่อง 9
ทันที

ตอนนั้นสังหรณ์ใจว่า คงเป็นข่าวสุดท้ายในชีวิตแล้ว จึงตัดสินใจ
ทำทุกอย่างด้วยตัวเอง ตั้งแต่ตัดต่อ ลำดับภาพ รวมถึงอ่านข่าว

เพราะไม่อยากให้ลูกน้องต้องหมดอนาคตไปพร้อมกัน

“เหตุการณ์มันรุนแรงมาก จะเอาออกทั้งหมด มันก็ไม่ได้ ผมเลย
ขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว.. เพราะเรารู้ว่าอะไรควรไม่ควร รู้
ว่าเราทำเพื่ออะไร คนบางคนอาจเข้าข้างฝ่ายขวา คนบางคน
อาจเข้าข้างฝ่ายนักศึกษา แต่ผมถือว่า ผมเป็นกลาง ผมต้องทำ
เอง เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่มีใครผิดใครถูก แต่ว่ามัน
เป็นการนองเลือดที่ไม่สมควรจะมี”

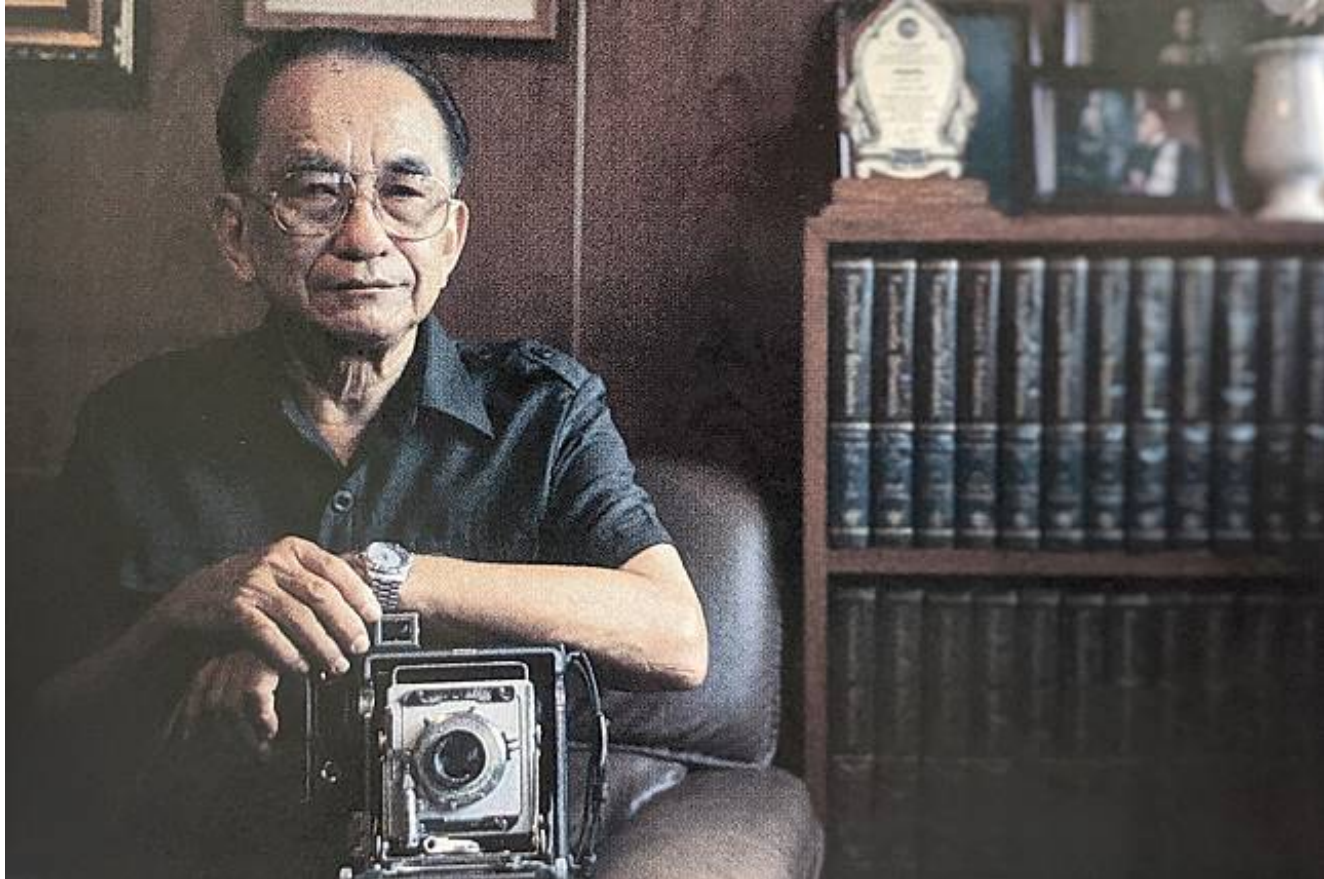
หลังข่าวเผยแพร่ก็เป็นตามที่คาด คณะปฏิรูปการปกครองออกคำสั่งให้เขากับลูกน้องอีก 4 คน พ้นสภาพการเป็นพนักงานบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ทันที และยังโดนอายัดทรัพย์สินทั้งครอบครัว ต้องตกะกำลำบากนานนับสิบปี

แม้เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 จะสร้างบาดแผลใหญ่ในชีวิต แต่สรรพสิริไม่เคยเสียใจเลยที่นำเสนอข่าวขึ้นนี้ เพราะอย่างน้อย เขาก็ได้ทำหน้าที่คนข่าวสมบูรณ์แล้ว

“นักสื่อสารมวลชนคือ คนที่ซื่อตรงต่อตนเองและซื่อตรงต่อคนอื่น ผมเล่นนาฬิกาเพราะนาฬิกาคือเครื่องเตือนใจให้คนมีความซื่อตรง.. ผมเป็นสื่อมวลชนจากกันบั้งของหัวใจ จึงไม่เคยสนใจว่า เขาจะไล่ผมออกหรือให้เงินเดือนขึ้น เพราะผมมีหน้าที่ต้องไปทำข่าวนี้มา ผมภูมิใจที่ได้ทำข่าวนี้”

-2-

จิตวิญญาณแห่งคนข่าว

ตลอดครึ่งศตวรรษบนเส้นทางนักสื่อสาร สรรพสิริทำอะไรมากมาย
หลายอย่าง ทั้งรายการวิทยุ สารคดี รวมถึงภาพยนตร์โฆษณา ซึ่ง
เขาเป็นคนแรกๆ ที่บุกเบิกงานสายนี้ จนผู้คนในวงการยกย่องให้
เป็นปรมาจารย์

แต่ไม่มีงานใดที่เขาหลงรักและทุ่มเทได้เท่ากับ ‘ข่าว’

สรรพสิริคือหัวหน้าฝ่ายข่าวที่วิคนแรกของประเทศ

เชื่อหรือไม่ วันแรกที่เปิดช่อง 4 บางขุนพรหม พอได้ยินเสียง
ไซเรนรถดับเพลิงผ่าน เขาก็รีบคว่ำกλώ่ง ขับรถตามจนถึงเมือง
นนท์ จนได้ข่าวสดใหม่เลิฟขึ้นจอตั้งแต่เริ่มต้น

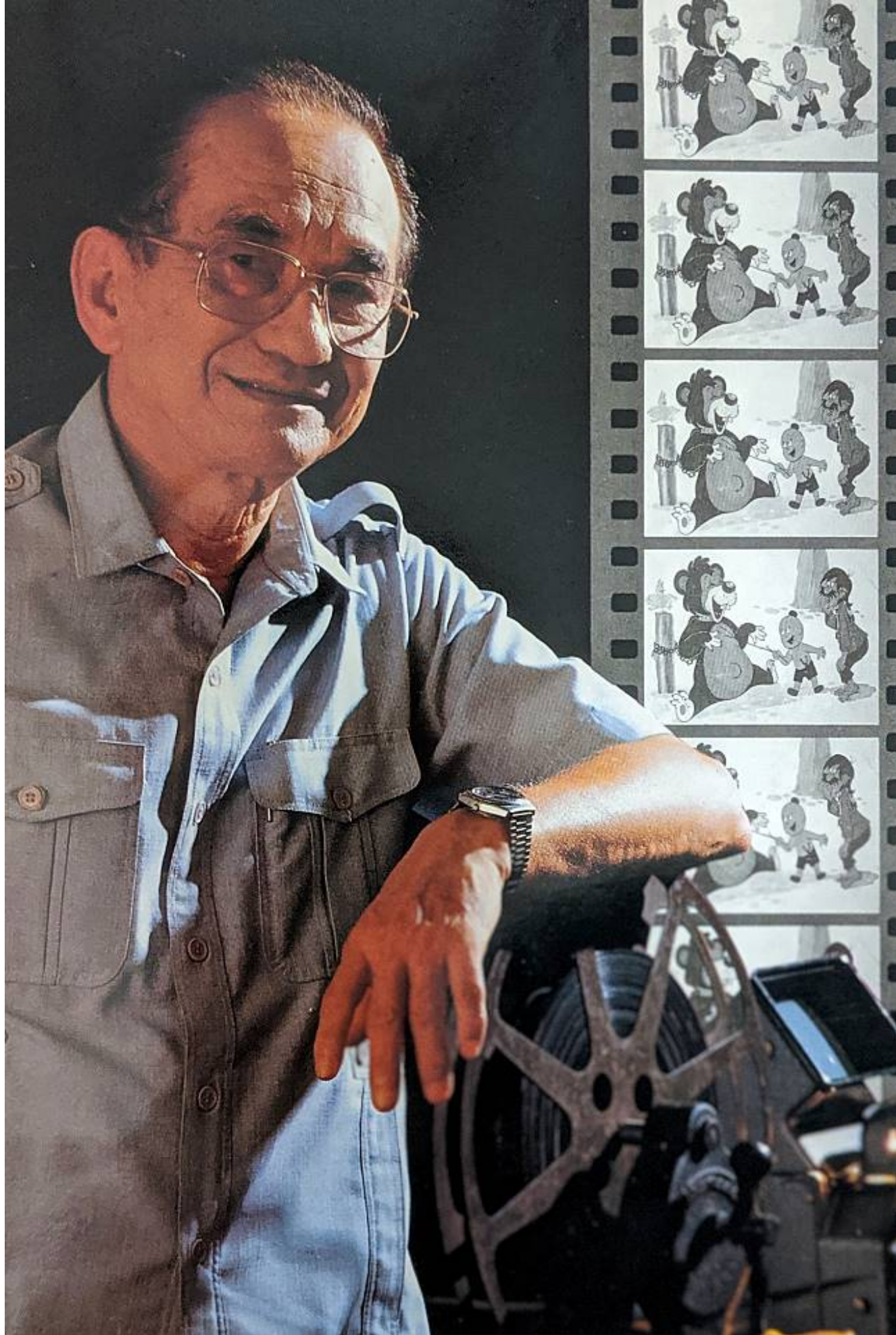
แม้แต่ข่าวเล็กข่าวใหญ่ ฝนตกน้ำท่วม เครื่องบินตก โกงเลือกตั้ง
เขาก็ทำหมด เพราะยึดหลักที่ว่าประชาชนต้องรู้ สังคมต้องได้
ประโยชน์ ไม่แปลกเลยที่ทำไม่ว่าผู้มีอำนาจถึงไม่ค่อยชอบเขานัก

ในที่สุดความทุ่มเทเกินพิกัด ก็ทำให้ถูกย้ายจากตำแหน่งหัวหน้า

ฝ่ายข่าว ไปดูแลโรงรถของกรมประชาสัมพันธ์

“ผมทำงานอยู่ฝ่ายข่าวช่อง 4 ก็มีโทรศัพท์ดังขึ้น สั่งให้เอาเครื่องมือไปถ่ายหนังจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ กล่าวปราศรัยใช้เวลาไม่กี่นาทีก็เสร็จ แต่ตอนจะเอามาออกข่าวทีวี มันไม่ง่ายแล้วกระแสไฟฟ้าก็มีปัญหามาก จู่ๆ ก็มีโทรศัพท์มาบอกว่าท่านอธิบดีเรียกให้ไปที่บ้าน ท่านกำลังเลี้ยงแสดงความยินดีที่ทำข่าวสำคัญสำเร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ผมจะไปได้อย่างไร ข่าวสำคัญที่ท่านว่ามันยังไม่เสร็จ ให้คนอื่นไปแทนแล้วกัน พอใกล้เที่ยงคืนก็คำสั่งให้ปลดผมออกจากทีวีแล้วตั้งแต่บัดนี้ ”

“พอรุ่งขึ้นตอนเช้าเขาหายเมา ก็ส่งคนสนิทมาบอกผมว่า ‘ให้ไปกราบขอโทษท่านซะ’ ถ้าเขาใช้คำว่าไปพบกับท่านเพื่อปรับความเข้าใจ ผมอาจไป แต่พอได้ยินแบบนั้น ผมปฏิเสธกับตัวเองว่า หนึ่งผมจะไม่ยอมไปกราบมัน สองในชีวิตมันจะต้องชดใช้กรรมอันนี้ และสาม วันหนึ่งข้างหน้าผมจะพิสูจน์ให้ได้ว่าผมเป็นนักข่าวที่ยอดเยี่ยม”

หลังจากออกจากราชการ สรรพสิริเบนเข็มไปทำโฆษณาจนร่ำรวย
เพราะเขามักทำอะไรแปลกใหม่และฉีกกรอบเสมอ เช่นนำตัว

การดูหนังมาเดินเรื่องแทนคน จน ‘หนูหล่อ’ กับประโยค ‘เดี๋ยวจะหาว่าหล่อไม่เตือน’ โด่งดังนานข้ามทศวรรษ

แต่ถึงจะไปไกลกับงานโฆษณา ในใจของสรรพสิริกียังมุ่งมั่นกับข่าวไม่เปลี่ยนแปลง

ในฐานะนักข่าวไร้สังกัด เขาเดินทางไปยังตะเข็บชายแดนทำข่าว การสู้รบของทหารไทยกับผู้ก่อร้ายอยู่เสมอ หลายข่าวถูกส่งต่อไปยังสำนักข่าวต่างประเทศ บางข่าวกลายเป็นรายการสารคดีของสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ

และเมื่อกองทัพอากาศทำโครงการ Airport TV ที่วิ่งจรปิดฉายในสนามบินดอนเมือง สรรพสิริกียังบริหารสถานีให้ ซึ่งแทนที่จะทำรายการเกี่ยวกับเครื่องบินแบบคนทั่วไป เขากลับไปทำสารคดีสงครามเวียดนามแทน แถมทุกชั่วโมงยังมีข่าวคั่นเวลาอีกต่างหาก

“ผมต้องการเป็นดาพิทย์แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้โดยสารต่างชาติ อย่างอเมริกัน ซึ่งลูกหลานเขาอาจจะไปรบอยู่ที่นั่น เพราะอเมริกาส่งทหารไปรบที่เวียดนามเป็นจำนวนมาก ผมจึงตัดสินใจไปทำข่าวที่นี่ แต่พอกลับมาได้ไม่นาน ก็ต้องเลิกทำรายการ เพราะผมเป็นโรคข้าวขึ้นสมอง ทำข่าวมากจนหาโฆษณาได้แค่เดือนละไม่กี่พัน แต่ค่าใช้จ่ายต่กเดือนเป็นแสน สุดท้ายก็ต้องเลิกกิจการไป”

ต่อมาพอช่อง 3 เปิด เขาก็ถูกดึงไปเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวคนแรก ทำข่าวเจาะมากมายเต็มไปหมด จนสุดท้ายค่าใช้จ่ายสูงเกินก็เลยถูกบีบออก ก่อนจะได้เชิญให้กลับไปอยู่ช่อง 9 หรือช่อง 4 เดิมอีกครั้ง ในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ พร้อมปรับรูปแบบการทำข่าวของทีวีและวิทยุ จนเป็นที่ยอมรับของประชาชน ทั้งเรื่องคุณภาพและความรวดเร็ว

“ผมยอมรับตำแหน่ง เพราะผมคิดว่า นี่เป็นโอกาสสุดท้ายของ
ผมแล้วที่ผมจะได้ล้างอายให้กับชีวิต เพราะผมถูกสั่งปลดจากที่
นี้ โดยไม่มีความผิดอะไร ดังนั้นผมต้องกลับมาพิสูจน์ตัวเอง”

นำเสียดายที่สรรพสิริทำงานได้เพียงปีกว่าก็ถูกพิษ 6 ตุลาคม
2519 เล่นงานจนโดนปลดรอบ 2

แต่นั้นก็คงพอแล้วสำหรับการพิสูจน์จิตวิญญาณของชายผู้ทุ่มเท
ชีวิตเพื่อข่าว

-3-

ฉากชีวิตของผู้กล้า

คงไม่ผิดหากบอกว่า ชีวิตของสรรพสิริไม่ต่างจากรถไฟเหาะที่ดี
ลังกาไปมา

หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เขาถูกตั้งกรรมการสอบว่าเป็น

คอมมิวนิสต์ โดนกล่าวหาว่าฉ้อโกงเงินบริจาค และยังตกเป็น
จำเลยคดีนี้ต้องกลายเป็นบุคคลล้มละลาย ต้องขายทรัพย์สินที่มี
อยู่ประทังชีวิต

“สถานีโทรทัศน์ช่องหนึ่งก็เอาเรื่อง ให้รับผิดชอบหนี้สินของคุณ
น้องที่เคยเซ็นคำให้นานมาแล้ว แต่ผมไม่มีให้เพราะตอนถูก
ปลด ผมโดนอายัดบัญชีทุกธนาคาร เขาฟ้องศาลจึงสั่งให้ผม
เป็นบุคคลล้มละลายทันที.. ”

“พอรู้คำพิพากษา ผมก็ไปบวชอยู่ที่ระยอง อยากล้างชวยที่ถูก
สังคมรังเกียจ ต่อมาก็ไปหลบทำไร่อยู่ที่โป่งน้ำร้อน จันทบุรี
ติดชายแดนเขมร หลานเขยมีที่ดินอยู่ไม่อยากปล่อยไว้อย่าง
เลยจ้างผมเดือนละพันกว่าบาทให้ไปดูแล”

สรรพสิริทำไร่อยู่ 7 ปีเต็ม หลานเขยก็หมดเงิน ขายไร่ทิ้ง เขาก็เลย
ชมซานกลับมากรุงเทพฯ

เขายอมรับชีวิตช่วงนั้นตีบตันไปหมด เคยคิดเอาปืนที่เหลืออยู่
กระบอกเดียว ฆ่าตัวตายให้สิ้นเรื่อง

แต่ยังไม่ทันลงมือก็มีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น จากคนที่ไม่เคยรู้จักมา
ก่อน ปลายสายแนะนำตัวว่าชื่อ จุมพล รอดคำดี เป็นอาจารย์อยู่
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ อยากชักชวนให้มาสอนวิชาทำข่าว
โทรทัศน์ให้นิสิต

“ผมประหลาดใจมาก เพราะอยู่ดีๆ เขาก็เชิญให้ผมเป็น
อาจารย์ จากนั้นชมรมช่างภาพข่าว โทรทัศน์ก็มามอบโล่ให้
จารึกว่าผมเป็นบุคคลที่อุทิศตนแก่งานข่าวโทรทัศน์อย่างยากจะ
หาผู้ใดเสมอเหมือน เพราะเหตุนี้ผมจึงไม่มีสิทธิตาย เขายังเห็น
ความดีของผมอยู่ มันทำให้มีกำลังใจขึ้นมา เขาไล่ผมออกไป
แต่คนกลับให้เกียรติผม”

“ตอนหลังผมพบอาจารย์จุมพลในการสัมภาษณ์ว่าด้วยเรื่องวิทยุและโทรทัศน์ ผมถามเขาว่า ทำไมถึงได้นึกถึงผม อาจารย์จุมพลตอบสั้นๆ 'ผมเสียดายครับ' การได้เป็นอาจารย์ที่จุฬาฯ เหมือนเป็นการชุบชีวิต ทำให้ผมได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ หลังจากนั้นก็มีมหาวิทยาลัยอื่นๆ ติดต่อมาหาผมบ้าง ซึ่งผมก็ไปหมดทุกที่”

ในบั้นปลายชีวิต สรรพสิริตัดสินใจหันกลับมาสู่วงการสื่ออีกครั้ง เพื่อกู้ศักดิ์ศรีที่สูญหายไปคืนมา

“ถึงผมจะมีชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว แต่ผมจะไม่ยอมกลับไปดูถูกหรือจ้องแค้นกับคนที่ทำกับผมเด็ดขาด ตรงกันข้ามเมื่อผมมานึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวผม ผมกลับอยากจะขุดคุ้ยความดีงามของคนอื่น ที่เขาอาจประสบเคราะห์กรรมอย่างผม หรือถูกลืมเพื่อนำออกมาประกาศให้ทุกคนได้รู้”

สรรพสิรินำเสนอเรื่องราวของบุคคลมากมาย อาทิ รัชกาลที่ 5 ในฐานะผู้บุกเบิกรถไฟไทย, พระองค์เจ้าพีระฯ นักแข่งรถซึ่งเคยนำธงชาติไทยไปอวดสายตาชาวโลก หรือ โผน กิ่งเพชร แชมป์มวยโลกชาวไทยคนแรก รวมถึงคนเล็กคนน้อยที่น่าสนใจ ผ่านนิตยสารต่างๆ ด้วยความเชื่อว่า การเรียนรู้เรื่องดีๆ ของคนอื่น จะ

ทำให้ผู้อ่านมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น รู้จักความรัก รู้จักความเสียสละ และหยุดทำร้ายซึ่งกันและกัน

“ถ้าพูดถึงความสำเร็จกับผม ต้องไม่พูดถึงเรื่องเงินทอง เพราะไม่เคยประสบความสำเร็จเลยในชีวิต แต่ถ้าเป็นเกียรติยศ ชื่อเสียง คักดีศรีของคนที่เกิดมาเป็นผู้ชายคนหนึ่ง ผมถือว่าประสบความสำเร็จมาก ผมอาจจะได้ทำอะไรต่ออะไรคนแรกในวงการ อันนั้นไม่สำคัญ แต่ทุกสิ่งทุกอย่างผมมีความบริสุทธิ์ใจที่จะทำให้สังคม ”

“ผมอยากเป็นคนที่มีประโยชน์กับคนอื่น ๆ ไม่ใช่คิดว่าจะต้องเอาตัวรอดไปวัน ๆ ผมไม่เคยหมายมั่นปั้นมือว่าจะต้องเป็นอะไรในชีวิต นอกจากอยากเป็นในสิ่งที่อยากเป็นสิ่งที่ชอบ และมีคุณค่ากับตัวเองและกับผู้อื่น”

ติดตามบทความของ [เพจยอดมนุษย์..คนธรรมดา](#) ได้บน LINE TODAY ทุกวันอาทิตย์

ข้อมูลประกอบการเขียนและภาพประกอบจาก

- หนังสือผมเป็นคนขำคนหนึ่งก็แค่นั้น - สรรพสิริ วิรยศิริ
- หนังสือผมชื่อสรรพสิริ วิรยศิริ อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายสรรพสิริ วิรยศิริ
- หนังสือตอบโจทย์ประเทศไทย - ภิญโญ ไตรสุริยธรรมา
- วิทยานิพนธ์ แนวคิดและการทำงานของสรรพสิริ วิรยศิริ ในงานข่าวโทรทัศน์ไทย - วิโรจน์ ประกอบพิบูล คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิตยสารสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 43 ฉบับที่ 6 วันที่ 7-13

กรกฎาคม 2539

- นิตยสาร UpDATE ปีที่ 9 ฉบับที่ 108 เดือนมิถุนายน 2538
- นิตยสารกรุงเทพ 30 ปีที่ 1 ฉบับที่ 10 สิงหาคม 2530
- นิตยสารสารคดี ฉบับที่ 140 เดือนตุลาคม 2539
- นิตยสาร Marketing Review ปีที่ 3 ฉบับที่ 28 เดือนกันยายน 2532
- นิตยสาร THE EARTH2000 ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม 2536
- วารสารกรมประชาสัมพันธ์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2543